

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 62.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Desséwfy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk

Justh Gyula nyilatkozata.

Makó máj. 8.

A függetlenségi pártok egyesítésére komoly akció van folyamatban, amely már jelentékeny eredményt is ért el. Azoknak a tárgyalásoknak a során, amelyek a választójogi blokk megalakítására legutóbb folytak, gróf Károlyi Mihály sűrűn érintkezett az ellenzéki képviselőkkel és azt a benyomást szerezte, hogy a függetlenségi pártok fuziójára nagy bennük a hajlandóság. A közkatonáknak ez a készsége nyíltan is kifejezésre jutott, mikor a szervekezett ellenzék május 5-iki együttes értekezletén zámosi Szabó István megpendítette az egyesülés gondolatát. A jelenvolt képviselők, mintegy hatvanan, viharos éljenzésben és tapsban törtek ki. Nyilvánvalóvá lett, hogy ha az ellenzéken differenciák vannak, az inkább a vezérek között forog fenn, nem pedig az egyes pártok között.

Minden pártbeli ellenzéki képviselők, akik a Pannoniában szoktak vacsorázni, elhatározták, hogy a fuzió dologról bizalmas értekezleten tanácskoznak. Ez az értekezlet tegnapelőtt volt Urmánczy Nándor pártönkivüli függetlenségi képviselő Papnövelde-utcai lakásán. A Kossuth-pártból, a Justh-pártból és a pártönkivüli 48-asok közül összesen huszan jelentek meg az értekezleten, amelyen behatóan megvitatták az egyesülés lehetőségét, nehézségeit, legfőként pedig a személyi kérdéseket, a melyek kényességüknél fogva a legtöbb fejtörést okozták. Végére abban történt megállapodás, hogy a személyi kérdéseket, teljességgel kikapcsolják vagy függőben hagyják, — az önmaguktól kell, hogy megoldódjanak, ha maga az egyesülés valóra válik.

Azok a képviselők, a kik ezen az első értekezleten résztvettek, másodszor is összejöttek és ekkor már többeket bevontak tanácskozásukba. Elhatározták, hogy titokban megtesznek minden előkészületet és a vezérekkel már csak a kész eredményeket közlik. Aláírási ívet készítettek a következő tartalommal:

Alulírottak kívánatosnak tartjuk a 48-as és függetlenségi pártok egyesülését...

Az iv kibocsátásakor még arra kötelezték magukat a jelenvoltak, hogy az akcióból idő előtt semmit sem hoznak nyilvánosságra. Azután megkezdődött az ívek aláírása, a mi meglepően nagy eredménnyel járt. Az egyesülést sürgető ívet eddigelé negyvenen írták

alá a Kossuth-pártból, tizenketten a Justh-pártból, többen a pártönkivüliek közül, vagyis legnagyobb-részt aláírták a Budapesten tartózkodó függetlenségi képviselők. Most elküldték az ívet a vidéken tartózkodó képviselőknek is, közzölték velük az eddigi eredményt és csatlakozásra hívták fel őket. A mozgalom vezetői azt hiszik, hogy végül ötvenen csatlakoznak a Kossuth-pártból, legalább huszan a Justh-pártból és a pártönkivüli függetlenségi képviselők csaknem teljes számában.

Justh Gyula a függetlenségi párt vezére az egyesülésről következőleg nyilatkozott:

— Ha az egyesülés kérdése nem került volna már nyilvánosság elé, nem tartanám még elérkezettnek az időt a nyilatkozatra. Miatán azonban nyilvánosságra hozzák a kérdést, én sem zárkozhatom el a rövid nyilatkozattételtől. Én nekem az egyesülés ellen nincs elvi kifogásom. De én és pártom csak akkor mennénk bele, ha a közös program előzetesen megállapították. Mert az egyesülés csak akkor fokozza az erőt, ha az egyesültek táborában megvan az elvi és érzelmi egység. E nélkül az egyesülés nem fokozná, hanem csökkentené az erőt. Ugyanezt mondtam gróf Károlyi Mihálynak, a ki ebben az ügyben fölkeresett.

Fölgyújtották a montenegróiak Skutari

Ég Skutari városa. —
Skutari átadása. —
Nikita a válságról.

Páratlanul barbár dolgot cselekedtek az éjjel a montenegróiak, kiknek holnap kellett volna átadnia Skutari a nemzetközi csapatoknak: fölgyújtották a várost, amikor kivonultak belőle. Alig lehet remélni, hogy valamit megmenthetnek a városból. Nem lehetetlen az sem, hogy a rosszhiszeműségnek és aljasságnak ez a hihetetlen megnyilatkozása ismét szükségessé teszi Montenegróval szemben azt az energikus föllépet, mely a minap csak Nikita alattomos meghunyászkodása miatt maradt el.

Ég Skutari városa.

A Novosztinak jelentik Cetinjéből: Skutari egy része lángban áll. A tűz egyszerre sok helyen ütött ki és a bazárvárosrészben kezdődött. A rettenetes vihar miatt a tűz

leirhatatlan gyorsasággal terjedt. Oltásra még csak gondolni sem lehet, mert a város teljesen oltóeszközök nélkül van. A város képe rémületes. A lakosságot óriási félelem fogta el a megrémült emberek rohannak össze vissza. Későbbi távirat jelenti, hogy a tűz átcsapott a keresztény városrészre is. A tűz valószínűleg lángtenger és fény messzire látható. A városban nyíltan beszélnek, hogy a török városrészt, ahol a tűz kezdődött, montenegrói katonák gyújtották föl. Kijelentették, hogy Skutari meg akarják semmisíteni és figyelmeztetnek arra, hogy Cetinjében egy-két héttel ezelőtt azt mondták, hogy Skutari inkább el kell pusztítani, sem hogy másoknak kiadják.

Skutari átadása.

Burney angol tengernagy és Plamenac Skutari polgári kormányzója aláírták a jelezőkörvet Skutari kiürítéséről. Most már csak arról van szó, hogy a város átadása dolgában is meggyezés jöjjön létre. Akázhán Monte egró már megkezdte a város kiürítését. Ma már az első ágyúk megérkeztek Skutariából. A tüzéség és a hadiszer elszállítására természetesen több rapig fog eltartani s ez a körülmény késleltetni fogja a város átadását.

Nikita a válságról.

Nikita király ma a sajtó képviselőit fogadta s fölhatalmazta őket a következő nyilatkozatának közzétételére:

— Kénytelen voltam magamat Európa akaratainak alávetni és Skutari föladni. A szomszéd monarchiának a súlyos válság idejében országom irányban tanúsított viselkedése nagy sebet ütött rajtunk, a mely sokáig nyitva fog maradni. Skutari elvesztése miatt leirhatatlan a fájdalomunk, a városért annyi sok vért áldoztunk s ez a seb gyógyíthatatlan marad. Nagy ádózatot hoztam az egyetemes békének s a most bekövetkezett állapot, amely szívünket annyira megtörte és népem anynyira megsértette, meg fogja akasztani a kultúrának szentelt békés munkánkat.

Fegyelmet kérnek két rendőrkapitány ellen.

Esperesit János dr. indítványa.

A makói rendőrhatalóság, mely erőszakoskodásával, botlásaival, számtalan törvénytelen intézkedésével, magát városunk legnagyobbrendelvényévé küzdötte fel,

valószínűleg elfogja venni rövid időn belül sok és helytelen eljárásának méltó büntetését.

Esperesit János dr. ügyvéd, városi képviselő ma indítványt adott be Makóváros képviselőtestületéhez, melyben a rendőrhatalóság tulkapárait megtorlandó fegyelmi vizsgálatot kér Rákossy Gyula és Bóna Pál dr. rendőrkapitányok ellen.

Mi ez alkalommal nem fűzünk semmiféle kommentárt ennek a rendőrhatalóság működéséhez, csak közzöljük Esperesit János indítványát, mely a megfelelő színben tünteti fel Makóváros egész rendőrhatalósági intézményét.

Az indítvány a következő:

Tisztelet képviselőtestület!

Makóváros rendőrhatalósága ellen már hosszabb idő óta merülnek fel panaszok nemcsak a sajtóban, hanem a közönség köréből is, mert valószínűleg hajszát indít kihágási ügyeivel a város adófizető polgárai ellen, másrészt nem hogy védelmet nyújtana a személyes szabadság megvédésére, hanem közegei azt jog, törvény és rendelet ellenére magok sem respektálják.

Igy az ország általános felháborodása mellett 1913. évi április hó 13-án vidékről ide érkezett állampolgárokat, kik békésen vacsoráztak, fegyveres erővel személyes szabadságukban korlátozta; másnap pedig a házjog megsértésével egyszerű kihágás miatt vidéki ügyvédek s más adófizető állampolgárokat letartóztattak s ez által törvényben és rendeletekben megszabott hatáskörüket áthágva, megsértve törvényes kötelességüket súlyosan megsértették, miért is Rákossy Gyula rendőrkapitány és Bóna Pál dr. rendőrkapitány ellen indítványozom, méltóztatásuk az 1886. XXII. t. c. 90. §-a pontja alapján a fegyelmi eljárás megindítását elhatározni.

Tisztelettel:

Esperesit János
városi képviselő.

Megnyitják a Csokonay-utcat.

A megnyitás intézkedései.

Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy Bán Zsigmond dr. városi ügyész elnöklésével egy bizottság átvette a Csokonay utca megnyitása által kisajátított házakat.

A városi tanács most már a leg-sürgősebb intézkedéseket teszi arra nézve, hogy a nagyfontosságú közlekedési út, melynek megnyitása oly sok ideig késett, mielőbb elkészüljön és rendeltetésének átadassék.

Az utcanyitás kérdésével mai ülésében behatóan foglalkozott a városi tanács és utasította Pákh Kálmán gazdasági szaktanácsost,

hogya a kisajátított házak lebontása folytán kikerülő anyagokat nyilvános árverésen adja el.

Pekánovics Dániel városi főmérnököt pedig utasította, hogy készítse el az új utca gyalogjárójának és villamos világítással való ellátásának költségvetését. Itt jegyezzük meg azt is, hogy a megnyitandó utca mindkét oldalán aszfalt gyalogjáró lesz.

Ugyancsak mai ülésén határozta el a városi tanács azt is, hogy megkeresi a vármegye törvényhatóságát az új utca kecskútjának mielőbbi kikövezésére.

Szakértők véleménye szerint az új utca a nyár folyamán elkészül és átadják azt a forgalomnak akkor, mikor Makón a vasúti forgalom a legnagyobb szokott lenni.

A gyermekvédő liga ünnepélye.

A vasárnap esti szini előadás.

Az országos gyermekvédő liga makói vezetősége mint minden esztendőben mostanában, az idén is nagyszabású gyermeknapot tart. A gyermeknap most vasárnap, pünkösd első napján lesz.

Napközben — mint ez már szokássá lett — az utcákon folyik a gyűjtés a gyermekvédő liga céljaira. Szép leányok és asszonyok perselylyel kezükben járnak-kelnek s adakozásra hívják fel a járókelőket, a könyörület, a szeretet nevében az elhagyott szegény árva gyermekek segélyezésére.

Hogy azonban ne csak a közönség adakozzék e napon, az adakozás ellenértékül maga a liga is óhaj, a mit lehet, nyújtani a közönség részére. A délutáni időben, míg a gyűjtés folyik, a Nádasy színtársulatának zenekara a főtérén sétatangversenyt ad.

Este a **Hollósy-Kornélia** színházban zajlik le azonban az ünnepély legfényesebb s mondhatni szenzációs része. A színházat e célra átengedte ez estére Nádasy József színiigazgató. Az elmúlt télen a Dmke javára rendezett ballet-előadás a Koronában olyan fényesen sikerült volt, hogy most ezt még tágabb és sokkal fényesebb keretben a színházban ismétli meg a ballet-rendezősege a — gyermekvédő liga javára.

Az esti előadást a makói gazdasági iskola növendékei által játszott „Kacagó lányok” című színdarab fogja bevezetni. Utána Bayer kitűnő „Babautóndér” című balletjét adják elő, melyben már a télen is páratlan gyönyörűséget talált az előadáson megjelent közönség.

Vidék még nem is produkált ilyet — műkedvelőkkel s maguk a fővárosi lapok is, mint páratlanul bravuros vállalkozással foglalkoztak a télen ezzel az előadással.

Hogy most még szebb, még érdekesebb lesz ez az előadás, minden jel arra vall. Érdeklődik is az estély iránt a közönség annyira, hogy már is alig lehet jegyeket kapni az előadásra. Előreláthatólag vasárnap est-zenefoglalásig megtelik a színház mint den helye publikummal, a melyeké nemcsak jótékonyt fog gyakorolni a színházban való megjelenésével, hanem igazi műveltségben is fog részesülni. Az előadásra mi is felhívjuk a közönség figyelmét.

— A belügyminiszter Nagybánhegyesnek. A belügyminiszter ma Nagybánhegyes csanádmezei községnek 2500 korona államsegélyt engedélyezett, ártézi kulfurásának céljaira. A község lakói nagy örömmel fogadták a miniszter adományát, mely jó ivóvízhez juttatja a nagybánhegyesieket.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Május 10 Szombat Róm. kath. Antonin pk. Protestáns Antonin Gör kath. Április 27 Simeon Napkél 4 óra 31 perczkor, nyugszik. 7 óra 22 perczkor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható: Főleg déjjel igen hűvös időjárás és alkelti részekben még helyenkint csapadék várható. Sürgönyprognózis: Hűvös keleten elvélve csapadék várható. Déli hőmérséklet! 10.4.C.

— A polgári leányiskola, meg a korcsolyató kisajátítása. Ez a két dolog csak egyforma sorsuk miatt egymás mellé. Ez az a két ügy, mely húzódik, húzódik annak reménye nélkül, hogy valaha véget ér. A polgári leányiskola ügyében most a tanács újabb javaslatot terjeszt a képviselőtestület elé s pedig azt, hogy várják be az államépítészeti hivatal módosításait, melyeket Kolossy mérnök, Makó város egykori műszaki zsenijének lehetetlen tervein eszközöl s ha ezek a módosítások meglesznek, ha ugyan ezen a városháza mintájára szintén manzard tetősnek tervezett mérnöki torzszüleményen, mely egyáltalában módosítani. Ha ez a terv visszajő az államépítészeti hivaltól, akkor akar majd a tanács határozni a polgári leányiskola helyi dolgában is. Ha ily gyönyörűen húzzák-vonják a dolgot, úgy lehet, hogy a polgári leányiskola építésének ügye belefutad a kisajátítatlan korcsolyatóba s aztán együttesen megbírnak szépen. A makói közigazgatás legtokéletesebb tengeri kigyójjá, melylyel még unokáink is foglalkozni fognak, a közigazgatás egyszerűsítésének és gyorsaságának legnagyobb dicsőségére.

— A rendőri államsegély felosztása. Makó város tanácsa ma foglalkozott csanád vármegye törvényhatóságának leiratával, mely a rendőrségi államsegély felosztási tervzetére nézve utasítást ad oly képen, hogy az államsegélyből a mezőrendőrök nem részeltethetők s így az egész összeget a városi rendőrség céljaira kell fordítani. A tanács tudomásul vette a leiratot s úgy intézkedett, hogy a mezőrendőröknek szánt összeget csak visszatartja az államsegélyből mindaddig, míg ez a felosztás a miniszteriumot megjárja s ha a miniszter a törvényhatóság álláspontja szerint dönt, akkor a visszatartott összeget utólag fogja felosztani a rendőrök között.

— A huszarnok ügye. Mai számunkban részletesen ismertettük Lélek István indítványát melyben a huszársító csarnokot a jelenlegi kasznárakban indítványozza elhelyezni. Az indítvánnyal ma foglalkozott a városi tanács s nem tavasolja azt a képviselőtestületnek, mert a kasznárak hasznosítását más módon tervezik s a kasznárakat megbojgatni, míg a főtér rendezését, végre nem hajtják egyáltalában nem ajánlatos.

— A sertéstartási szabályrendelet módosítása. Vigh Pál városi képviselő indítványt adott be régebben Makó város képviselőtestületéhez melylyel a sertéshizlálási illetve sertéstartási szabályrendeleteinek olyan módosítását célozta, hogy minden ház udvarán 12 sertés tartható. A képviselőtestület annak

idején egy bizottságot küldött ki a sertéstartási szabályrendelet módosítására. Ez a bizottság csak nem régen lett kész munkálataival. A bizottság munkálata igen tág keretben mozog, mert azt javasolja, hogy tenyésztési célokra korlátlan számban legyenek a sertések az udvarokon tarthatók. Ez az ügy különben a keddi közgyűlés elé kerül, így városi tanács mai ülésében foglalkozott a bizottság munkálataival és azon azt a változtatást vezette keresztül, hogy a korlátlan számú sertések tartását csak két hónapos kizukig hajlandó megengedni.

— A tejjac ügye. Galambos Ignác dr. polgármester fellebbezte a vármegye alispánjának a tejjac elhelyezésére vonatkozó határozatát. Miután a vármegye alispánja nem tudta, hogy a polgármester saját személyében vagy a tanács utasításából fellebbezett-e meg intézkedését, kérdést intézett ez irányban a polgármesterhez. Ez okból a polgármester a tanács ülésé elé terjesztette az alispán leiratát, mire a tanács helyeslőleg vette tudomásul a polgármester intézkedését.

— A város bérkocsi szabályrendelete. Megirtuk már, hogy a fölötte hatóság jóváhagyta Makó város bérkocsi szabályrendeletét. A tanács a fölötte hatóság jóváhagyását mai ülésében vette tudomásul és kiadta azt végrehajtás végett Rákossy Gyula rendőrkapitánynak.

— Az utcai fagyaltos baja. A városi tanács mint azt megirtuk, engedélyt adott Osman Kiddin török alaitvalónak arra, hogy az utcan fagyaltot és hűsítő italokat árúthasson. Lélek István, minipartestületi elnök a városi eljárástban a cukrász-ipar sérelmét látta és a tanács intézkedése ellen a vármegye alispánjánál élt fellebbezéssel. Az alispán részben helyt adott a fellebbezésnek, mert Osman Kiddint eltiltotta az utcai fagyalt árúthásától, de megengedte neki, hogy hűsítő italokat árúthasson.

— Megrugta a ló. Szilaj rugós csikó volt kezelésére bizva Pásztor Mihály makói kocsisnak. A szilaj ló ma úgy megrugta kocsis, hogy térdkalácsa összetört. A szerencsétlenül járt embert ápolás végett a kórházba szállították.

— Csanádpalotáról Makóra jött lopni. Ez éjjel a makói rendőrőrsjárat az Iskola utcában egy gyanus alakkal találkozott, aki jókora létrát cipelt a vállán. A rendőrök igazolásra szólították fel az ismeretlent, aki hamis nevet mondott be s azt akarta elhitetni a rendőrökkel, hogy a létrát vette, csak hogy nappal restelte hazavinni, azért várt azzal éjjel. A rendőrök nem ültek fel a hazudozásnak s bekísérték a kapitányságra, ahol vallatásra fogták. Itt aztán kiderült, hogy az illető Szeles Mihály csanádpalotai fegyházviselt alak, aki azért jött Makóra, hogy lopjon. A létrát is lopta egy vasuti baktertől s azon keresztül akart behatolni az egyes házakhoz. A veszedelmes embert letartóztatták s eljárást indítottak ellene.

— Selyemhernyók kiosztása Makón. A makói m. kir. selyemtenyésztési felügyelőség közhírre téteti, hogy folyó hó 13-án délelőtt 6—12 óráig, Erdélyi János városi kikeltő (Honvédvárosrész Tüz-utca 6 szám alatti) lakásán az idej selyemhernyókat a

tenyésztésre jelentkezettek között kiosztja. Ennélfogva felhivatnak mindazok, kik selyemhernyó neveléssel foglalkozni óhajtanak, hogy az említett időben és helyen a szükséges tárgyaik átvétele végett jelenjenek meg. A selyemhernyót és a neveléshez szükséges papirmennyiséget esetleg hőmérőt, selyemtenyésztési naptárt a tenyésztők ingyen kapják s a papirmennyiség értéke csak a gubóbevéltásnál lesz fizetendő. Már most értesítettnek a selyemtenyésztők, hogy folyó évben a selyemhernyó beváltás Eötvös utca (Kiszidó-utca) 39 számú telefon lesz. Selyemhernyót bárki kaphat, tehát azok is, kik utólag jelentkeznek. Iskolai növendékek oszakis szülők beleegyezése mellett kaphatnak.

— A gőzgépközlelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden május hó 25 napján d. e 9 órákor a szegedi felső ipariskolában fognak megtartani. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Boldogasszony-sugárut 18) beküldendők.

— Kitüntetés. Örömmel vettük tudomásul azt a nagybecsű kitüntetést, mellyel az egész országban népszerű és közkedvelt **Vagner a „Hangszer Király”**, céget legutóbb lefolyt milánói nemzetközi kiállításán kifogástalan jóságú és elsőrendű hangszeréért megjutalmazták. Ugyanis a legnagyobb és legértékesebb díjakat ítélte meg a kiváló cégnek a kiállítás zsűrije, amennyiben **aranyérmel érdemkeresztet és elismerő díszoklevelet** kapott, melyek eredetije a cég helységében láthatók. Kétségkívül ez a kitüntetés egyben a magyar ipar dicsőségét is jelenti, mert a legutóbbi időkig a mi hangszer iparunk nagyon szorony keretk között mozgott és ezért **Vagner a „Hangszer-Király”**, cég érdemei elévülhetetlenek, mert a külföldön is megmutatta, hogy már nálunk is fejlett fokan áll a hangszer ipar, miért is helytelenül teszi, az, ki külföldre fordul hangszeréért, mert azokat oly jó minőségben és olcsó árák mellett beszerezheti **Vagner a „Hangszer-Király”**, nál Budapest VIII. József-körut 15.

— Meghívás. A lelei ut mellett fektő Pinter-féle szőlőtelep bérlői a telepen pünkösd első napján bálát rendeznek. Kezdeté délután 3 órákor, vége reggel 4 órákor. Belépési díj személyenként 60 fillér. Bor, cigány a legkitűnőbb fajtából. Ez uton hívja meg az érdeklődőket a Gazdaság.

— Ujjé a ligetbe nagyszerű! E helyen megnyit Makón a legmodernebbül berendezett nyári mulatóhely Erdéky József Barcsay-utcai házában a célra berendezett tágas udvarán, naponkint friss csapoltu sör, homoki és hegyi borok. Mindennap elsőrendű cigányzenekar játszik, minden pénteken halesztély. Házhoz hordva jégbehűtött szalon sör 1 üveg 36 fillér. Kitűnő betonozott tekepályám a mélyen tisztelt vendégeim rendelkezésére áll.

Nyomában a sajtényi gyermekgyilkosnak.

Egy gyilkostól megmenekült fiucska vallomása.

A sajtényi borzalmas gyermekgyilkosság ügye újabb szenzációs fordulathoz ért. Jelentkezett egy nyolc éves fiucska, legalább így jelentik lapunknak, aki vallomást tett a csendőrségen s a szörnyű eset egy részleteit tárta fel, mely kétségtelemné teszi, hogy Sajtényben kégyilkosság történt.

A kis fiucska, kinek nevét a vizsgálat érdekében elhallgatták, elmondta, hogy a gyilkosság délutánján egy sötét kinézésű férfi meg szólította őt és a kis Demlekán Tódort, hívta őket az erdőbe, majd árfészket szedni. A két fiucska kapott az ajánlaton s követték az erdőbe, ott az idegen egy korbácsot vett elő s azzal a fiucskákat ütni kezdte. Demlekán Tódor a súlyos csapások alatt összerogyott, míg a ma tanuvalomást tevő fiucskanak sikerült elmenekülni.

Hogy aztán mi történt az erdőben, azt megirtuk mai számunkban. Annyi bizonyos, hogy a bestiális ember az erdőben ölte meg áldozatát s azután holtestet elhurcolta az árokig, ahová beledobta. Ugy találták meg másnap.

A kis fiucska holteste tényleg össze-vissza volt verve korbáccsal. A tanuságot tevő fiucska elmondta azt is, hogy a gyilkost ezer ember közül is megismerné. Sőt, különös kancsukáját is megismerné, melylyel őket ütötte.

A szörnyű eset iszonyuan feldulta a külföldben csöndes község nyugalmát s érdekes, hogy igen sokan jelentkeznek a lakosság köréből, kik a csendőröknek felajánlják szolgálatukat a nyomozás munkája körül.

A csendőrség erélyesen nyomoz s mint értesülünk, a kis fiucska vallomása alapján most már hamarosan ráakadnak a lelketlen gyilkosra. A nyomozás most már helyes uton van a tettes nyaka körül már fonódik, buzdikul a hurok. Már nem sokat bujdoshat a megforló igazság elől.

A makói piacról.

Olcsóbb a buza és a kukorica.

A kellemetlen időjárás ugylátszik csak a járókelőknek kellemetlen. A mezőgazdaságra ellenben nagyon is kellemes, legalább a tőzsdén nagyon is kedvezően itélik meg ezt a csuf időt s a mezőgazdaságra igen kedvezőnek itélik. Az árak is aztán e felfogás hatása alatt állanak s ma egy a makói piacon, mint a budapesti gabonatózsdén, ha keveset is, de csökkentek az árak.

A mai piacon a buza métermázsája 20 korona 80 fillérbe került. Budapesten 22 korona 80 fillér a buza métermázsája.

A kukorica ára is esőkkenőben van. Ugy Makón, mint Budapesten 15 korona 80 fillért, legföllebb 16 koronát fizettek a kukorica métermázsájáért, holott a múlt héten 16,5 koronáért is nehezen lehetett kukoricát kapni.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Szombaton, május 10-én páros bérletben, itt másodszor Tengerész Kató operett.

Vasárnap délután. Szigeti Józsefnek a 60-as évek kiváló népszínmű írójának egyik legjobb darabja Viola, az alföldi haramia kerül színre. A kitűnő író e darabjának alapeszméjét báró Eötvös, a Falu jegyzője című munkájából merítette és úgy is mint népszínmű, de azonkívül, mint egy darab élet az akkori időkből különös érdekességet kölcsönöz a darabnak. A címszerepet Thuróczy Gyula a társulat kiváló hősszerelemese játssza, ki mellett a fő női szerepeket Verő Janka, Sinkó Gizzi, Nádasyné és Burányiné, a férfi szerepeket pedig Fenyő, Nagy Dezső,

Farkas Béla, Derenghy, Burányi, Korda, Káldor és Komlós játsszák. Az előadás mérsékelt helyárak mellett lesz megtartva és délután fél négykor veszi kezdetét.

Tengerész Kató.

Jarnó híres operettjét láttuk ma este a színházban. A hűvös időben hűvös volt a közönség hangulata is s bizony a legszebb méltódiák után is csak gyéren hangzott fel a taps, pedig a színesek ugyancsak buzgózkodtak, hogy minél jobban tessék a darab. A szereplők közül Peterdy Etus, mint mindig, úgy ma is ilyen temperamentumosan játszott s táncolt, méltó partnere volt Káldor Dezső, ki a második felvonásban igazán szép táncot lejtett. A többi szereplők is igyekeztek minél nagyobb sikerre vinni a darabot. Derenghy hajós kapitánya. Ilyen ügyes alakítás volt. A hőlgyek közül igen szépen énekelt Falk Erzszi az első felvonásban. A darab kiállítása igazán fényes volt, ami Pásztor senikái rendező érdeme. Igen szép volt a második felvonásban a sellők jelenete, kár azonban, hogy a sellők hamisan énekeltek. A kitűnő operettet holnap megismétlik.

Uj hentes üzlet.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy keddtől, vagyis f. hó 6-ától kezdve mérszáros üzletemet HENTES üzlettel kibővítettem, a hol naponta minden időszakban friss és izletes HENTESÁRUKKAL lehetek szolgálatára a nagyérdemű közönségnek, ugymint friss virsli, szafaládé, palizer, friss debreceni kolbász, száraz paprikás nyári kolbász, finom izletes sonka kolbász, nyári szalámi, valamint finom pörkölt, füstölt, abált és friss zsirnak való szalonna, friss sült zsir és friss töpörtő, naponta friss vágású sortés hússok, szóval az összes hentes áruk a nap bármely szakában kaphatók, üzletem egész nap nyitva, különösen felhívom a tisztelt vendéglős és kereskedő urak figyelmét izletes és friss hentesáruimra, viszont eladónak nagy árkedvezmény, ugyszintén naponta friss vágású hizott marha hússok és tejgyenge borjúhúsok kaphatók. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel

Tóth Ferencz

mészáros és hentes. (Ponyecz-ház. Üzletem mintá tisztaságáról tessék meggyőződni. — Szoldies lelkiismeretes kiszolgálás.

Értesítés.

an szerencsém Makó városi V gyèrdemű közönségét értesíten. miszerint újév óta a köztisztaság ellátását Makó városánál én vállaltam, amelyet hitelesített és légmentesen elzárható kocsijaimmal teljesítek is. Elvállalom ürskékek és emésztőgödrök, valamint szemét gödrök kitakarítását a várossal kötött szerződésben megállapított díjzabás szerint a legpontosabban. Miután vashordóim hitelesítve vannak, előre is biztosítom a nagyérdemű közönséget, hogy csak anynyi hiltérért fizet, amennyit tényleg ki is hordatok. Megbízásokat személyesen elfogadok egész nap a főtéren, vagy telefon utján 77 szám, a dígesztőnél.

Tisztelettel

Bökönyi János

köztisztasági vállalkozót

— A technológiai iparmuzeumban nyert oklevél alapján taníttatik új tanfolyamon a női felsőruha szabás, varrás és minta rajzolás, fehérnemű, gyermekruha szabászat. A csipke munkák összes technikái, bőr és rézmetszés és domborítás. A bársony vasalás és égetés, olaj és aquarellfestés selyemre, vászonra, művirágkészítés, kalapkészítés, finomabb kósárkötés, az összes szőnyegszövés minden technikája. Smirna levágás, nádszékek befonása. A tanfolyam május elsején nyílik meg. Mindenne-mű kézimunka elkészítésére is elvállaltatik u. m.: diványpárnák, retikülök, stóla asztalterítők, zongoratakarók, függönyök, ablakvédők stb. dísz-tárgyak. Díszkosarak, virágállványok, diványpárnák, retikülök készen olosó árban mindig kaphatók. Szegénysortu növendékek felvételnek tandíjmentesen. Mély tisztelettel: Ungváry Ignác né tanító.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan, „Hez“, Budapest, VIII. Losonczy-utca 13. Díszkrét szétküldés francia „Mimi“ férfi gummi-óvszer 1 tucat 2 korona 50 fillér, 2 tucat 4 korona 50 fillér, 3 tucat 6 korona. Porto 30 fillér.

Regény.

Egy világváros rejtelmei.

(90)

19. fejezet.

Nóra menekülése.

— Persze, hogy ismerem. Én hoztam el az apjától és én löktem a Dunába. A Pétsy Dénes leánya volt . . .

Nóra fent a sziklahasadékon majd elájult a meglepetéstől.

— Orsovai szerbek hajójára teték . . . a pénzt tőlem vissza akarják szerezni . . . Nóra, Nóra, most légy eszednél! rebegte telve figyelemmel . . . Nem habozhatom, minden perc drága, ezek a gonosz-tevők meglepnek házunkban és képesek megölni a pénzért . . . szó nélkül megyek . . . Pétsy Dénest pedig értesítem . . . Igen, ezt fogom tenni.

Nóra sietve tért vissza anyja házába.

(Folyt. köv.)

UJ ÓRÁS ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém Makó város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy közvetlen a színház mellett

Órás üzletet nyitottam.

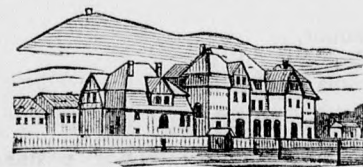
Ezzel kapcsolatosan a legtökéletesebben felszerelt JAVÍTÓ MŰHELYT rendeztem be, ahol minden e szakmába vágó munkát elfogadok és azokat jótállás mellett lelkiismeretesen és jutányosan eszközlöm.

Mindennemű új órákat pontosan kiszabályozva jótállás mellett olcsón árusítok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

BUGYI JÓZSEF órás.

„Sanitas” szanatorium

fizikai-dietikai gyógyintézet és üdülőotthon Versecen (Délmagyarország)

Vezető orvos: Méhes Lajos dr.

Az intézet külföldi minta szerint újonnan épült és modernül be van rendezve.

Egyéni gyógykezelés Lahman dr. rendszere szerint. Fény-, lég- és napfürdők, vizikurák, gyógygymnasztika, massage, villamos alkalmazások, gyógyszeres fürdők, különleges dieták és szőlő kurák.

A „Sanitas” gyógyintézetben felvételtnek egy üdülésre szoruló, mint idült betegségekben szenvedők és ferlőző betegségekben szenvedők, elmebetegék azonban felvételt nem nyernek.

A „Sanitas” gyógyintézetbeni kezelés különösen a következő betegségeknek van jávalva:

Mindenféle idegbajok, a légző szervek bántalmai, szív és vérkeringési bajok, emésztő szervek, vese-, hólyag és húgycső betegségek, sápkór és vérszegénység, köszvény és csúsz, csont és izületi bajok, malária, ugyszintén a különféle női betegségeknek.

Az intézet a hegyek alján fekszik, a parkban légkunyókkal bir és egész éven át nyitva van.

Mérsékelt árak. Főidény májustól-októberig.

Prospektus ingyen.

Meghívó.

A MAKÓI KERÜLETI MUNKÁSBIZTOSÍTÓ PÉNZTÁR
VI. évi rendes közgyűlését

3913. évi május hó 25-én délelőtt 10 órakor Makó város nagy tanácstermében tartja meg az alábbi tárgysorozattal, melyre tek. Cimedet, mint a pénztár közgyűlési kiküldöttjét ezennel tisztelettel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT :

- Megnyitás kapcsán a közgyűlés szabályszerű egybehívásának igazolása, határozatképességének megállapítása, intézkedés a jegyzőkönyv vezetése és hitelesítése iránt.
- Az Országos Pénztár alapszabályai 127., 128., 129., 130., 131., 133., 139., 140., 141. és 142. §§-ában és helyi pénztár alapszabályainak 23. §-ában foglalt tárgyalási ügyrend felolvasása.
- A pénztár 1912. évi zárszámadásának és mérlegének, valamint az ezekre vonatkozó igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentéseknek tárgyalása és ezzel kapcsolatosan határozathozatal a felesleg hovatartozása és a felmentvény megadása iránt.
- Az 1914. évi költségelirányzat megállapítása.
- a) 3-3 igazgatósági rendes és ugyanannyi póttag választása az ipari;
3-3 igazgatósági rendes és ugyanannyi póttag választása a gyári és
2-2 igazgatósági rendes és ugyanannyi póttag választása a kereskedelmi csoportból, ugy a munkaadók, mint az alkalmazottak részéről,
b) 2-2 felügyelőbizottsági rendes és ugyanannyi póttag választása az ipari;
1-1 felügyelőbizottsági rendes és ugyanannyi póttag választása a gyári és
1-1 felügyelőbizottsági rendes és ugyanannyi póttag választása a kereskedelmi csoportból ugy a munkaadók, mint az alkalmazottak részéről.
c) 6-6 választott bírósági rendes ülnök választása az ipari;
6-6 választott bírósági rendes ülnök választása a gyári és
3-3 választott bírósági rendes ülnök választása a kereskedelmi csoportból, ugy a munkaadók, mint az alkalmazottak részéről.
4-4 helyettes választott bírósági ülnök az ipari;
4-4 helyettes választott bírósági ülnök a gyári és
2-2 helyettes választott bírósági ülnök a kereskedelmi csoportból ugy a munkaadók, mint az alkalmazottak részéről.
d) országos pénztári közgyűlési kiküldött választása:
A munkaadók csoportjából. 1 ipari, 1 gyári rendes, 3 ipari, 3 gyári póttag.
Az alkalmazottak csoportjából. 1 ipari, 1 gyári rendes, 3 ipari, 3 gyári póttag.
A választás titkos és szavazólapokkal történik.
A legtöbb szavazatot nyerő közgyűlési kiküldöttek közül a csoportok szerint annyi munkaadó és alkalmazott fog megválasztottnak tekinteni, amennyi az egyes érdekeltségi csoportokból ezek számarányainak megfelelően megválasztandónak jelezte. Az ezzel ellentétes szavazatok semmisnek tekintetnek.
A kiküldöttek csupán egy-egy tisztségre választhatók meg. Kivételt képez az országos pénztári közgyűlési kiküldöttség, melyre egy már más állásra megválasztott közgyűlési kiküldött is választható.
- Az alapszabályok 22 § a értelmében kellő időben beérkezett és szabályszerűen kitűzött indítványok tárgyalása.
Makón, 1913. április 29-én.

Grosz Jenő
üggy. igazgató.

Teltsch Adolf
igazg. elnök.

Figyelmeztetés. A közgyűlésen csak kiküldöttek vehetnek részt, akik a részvételre való jogosultságukat a részükre megküldött igazolvány felmutatásával tanúsítani kötelesek. Az indítványok közül csak azok lesznek tárgyalva, melyek 8 nappal a közgyűlés előtt a pénztárhoz beérkeznek.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerszeti cikkek nagy raktára
Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Losonczy-utca 13.

Reklámunk óriási eredménye.

Ujabb reklamációra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembeszökőbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk :

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 darab)

- 1 darab üvegtégely francia arc- és kézfinomító,
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban),
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban),
- 1 üveg francia brillantin (bármely illatban),
- 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír,
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor,
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel),
- 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor,
- 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz,
- 10 drb. szekrény és ruhaillatosító (francia Sachet-lap),

Összesen 19 darab 2 korona 50 fillért,

Szállítások naponta eszközöltetnek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében, vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér vagy a pénz előleges beküldése ellenében, amely esetben a 2 korona 50 fillér vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk.

Tizenhat oldalas illatszertár és háztartási értesítőnkét kívánságra ingyen és bérmentve küldjük.

Szép elsőrendű zöld here-széna

és tehénnek való széna kisebb és nagyobb mennyiségben kapható
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Makulatúra csomagolópapír

különként kapható a „Makói Független Ujság“-nál.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

ÉRTESÍTÉS! Saját termésű fehér és
siller xx xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű
TÖRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és
erős RUMOT teához literenként kimérve, házhoz
szállítva olcsóért árusítom. BARANYAI JÁNOS,
Szegedi-utca.

PÜNKÖSDI ÜNNEPRE

SZÉP ÉS JÓ VERES
: ÉS FEHÉR BORT :
valamint a legjobb minőségű
KÖBÁNYAI SÖRÖKET
olcsó árakban
ritz Sámuel özv. cégnél kapható.

Üveges és nyitott kocsik fehér és fekete, megfelelő behuzatokkal és mindenféle ravatalozás díjtalanul.

Folyton a legújabb újdonságok!

Tévedések kikerülése végett kérem a t. közönséget, hogy a saját érdekében is címre figyelni sziveskedjék és cégem jó hírnevét szem előtt tartva, gyász esetek alkalmával bevásárlás véget közvetlen hozzám fordulni.

Ma már nem szükség bizonyítani, köztudomású dolog, hogy a **legszebb kiszolgálást adja a legnagyobb megelégedésre özv. GYURIK LAJOS-né „Örangyal“** disztemetkezési vállalata

MAKÓ, Kenyérpiac, (Tökegy-féle házban).

Legmegbízhatóbb pontos és szolid kiszolgálás. Csanádmegye, valamint Makó város legrégebb eredetű, a mai modern kor követelményeinek megfelelően teljesen újonnan berendezett és új árukkal beállított elsőrangú disztemetkezési vállalata. — Rendez temetéseket a leggyorsabbtól a legdíszesebb pompadíszosztályig utólérhetetlen díszrel és olcsó árakon. — Előforduló gyász esetekben kérem a t. közönség nagyrabecsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel **ÖZV. GYURIK LAJOS-né.**

CSILLAG DROGÉRIA MAKÓ,

Főter, Kasznárak. Gyógyáru raktár.

Arc-crémek,
Csillag-crém „Diana“
Angol lilium krém,
Illatszerek,
Hölgyporok,
Jes powder 6 színben
I, 3 és 5 korona,
Fogporok,
Fog-crémek,
Fogpaszták,
Fog- és hajkefék,
Szájvizek,

Szappanok,
Hajvizek,
Szobailatok,
Borotváló készülékek,
Crémek, szappanok- és
eszközök,
Kézápoló szerek- és
készülékek,
Kugler A. Gerbeaud cukor-
kák és csokoládék tablács-
kákban.

Kötszerek, sebészeti eszközök, gummiáruk, irrigátorok, gyermekápolási szerek, háztartási és gazdasági cikkek nagy raktára,

Értesítés! **ÚJ ÜZLET!** Értesítés!

HORVÁTH NÁNDOR

Disztemetést rendező intézete MAKÓ, Szegedi-u. (Glück-féle ház)

Gyász esetek alkalmával már saját érdekében is forduljanak bizalommal a fenti új elsőrendű

Disztemetkezést rendező intézethez,

hol minden e szakmába vágó cikkek, u. m. érc-nickel, selyem vagy bársonnyal bevont fakoporsók, szemfedelek, halotti ruhák. Továbbá saját készítésű feltűnő szép sarkoszoruk nagy választékban, a legolcsóbb árban szerezhetők be. Bármilyen rendű és rangú temetések rendezése helyben és vidéken, valamint hullaszállítások és ekszhumálások a legjutányosabb árban, kegyeletteljes pontossággal eszközölteinek.

Elsőrendű felszerelési raktár 6 díszes gyászokocsiival. Művirág koszorúk minden kivitelben 70 fillértől. Érc és élővirág-koszorúk minden kivitelben 3 koronától

kezdve óriási választékban kaphatók és megrendelhetők. Diszgyászokosajaimért, valamint pompadíszravatalozásért külön díjat nem számítok fel. Gyászhoz a nagyérdemű gyászoló felek részére mindenkor rendelkezésükre állók. Költségvetésekkel díjtalanul szolgálók. A nagyérdemű gyászoló közönség b. pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz., (ev. ref. ó-templom mellett.)

HORVÁTH NÁNDOR
az intézet tulajdonosa

Czipész üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Makón a Kossuth szoborral szemben a Pollák-féle házban a mai kor igényeinek megfelelő

czipész üzletet nyitottam.

Raktáron tartok férfi, női és gyermekczipőket a legjobb és legszebb kivitelben, ugyancsak megrendeléseket a leggyorsabbtól a legdívatosabb kivitelig készítek és a legmesszebbmenő igényeket is kielégítem, fájós lábakra biztos sikerrel kényelmes czipőket készítek a legolcsóbb árak mellett. Törekvésem oda irányul, hogy a tisztelt vevőközönséget a legjobban és a legolcsóbban kiszolgáljam. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

NAGY ELEK czipész mester.

ÚJ ÓRÁS ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém Makó város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy közvetlen a színház mellett

órás üzletet nyitottam.

Erzel kaposztatosan a legtökéletesebben felszerelt JAVÍTÓ MÜHELYT minden e szakmába vágó munkát elfogadok és azokat jótállás mellett lelkiismeretesen és jutányosan eszközölöm.

Mindennemű új órákat pontosan kiszabályozva jótállás mellett olcsón árusítok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

BUGYI JÓZSEF órás.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉW

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplo, májfolt arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztálási anyag ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajjítító szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajjítító 1 kor

Ezen piperezerek több kiállításon érmeikkel lettek kitüntetve.

Menyasszonyi bútorok

olcsó és jó kivitelben kaphatók **ALEXI és KISS**

asztalos üzletében (régi sörház), Teltsch Adolf gözmalommal szemben.

MEGRENDELÉSEKET

a legújabb minták után készítenk.

Elvállalunk ÉPÜLET, PORTÁL- ÉS

BOLTBERENDEZÉSEKET

a legjutányosabb árak mellett. Jó kivitel és pontos kiszolgálás.

Tisztelettel

Alexi és Kiss épület és bútor asztalosok.